

Vunnið varð á kurstapinum

EIN hin stósti sigur, ið nakrantíð er vunnið feroyskari skipabygging, var loysnin av málium um kurstapin, soleiðis at allir teir, ið nú byggja skip sleppa undan at læna pening, hvørs krónuvirði liggur um nokkur og 80 ella 90 oyru.

Tað var hin allra stósti meinbogi fyri allar teir, ið bygdu ella høvdu hug at byggja skip, at teir skuldu læna pening við so stórum kurstapi, at tað t.d. uppá ein línubát fór ein fjórðingsmilljón fleiri krónur enn neyðugt var, um ein kurstap stóðst av peninginum, ið realkreditstovnurin lænti.

Eitt hitt fyrsta, hetta landsstýrið tók sær fyri, var at fáa skil á hesum máli, soleiðis at tað slapp undan hesum mongu krónunum, ið fóru fyri skeitið á henda hátt.

Tað eydnaðist landsstýrinum undir samráðingum við ríkisstýrið at gera tað bragd at vinna heilt á

mál, soleiðis at Nationalbankin nú keypir obligatiónum fyri fullt virði. Realkreditstovnurin kann nú læna til hetta sama fulla virði og harvið eru teir, ið byggja skip eins og samfelagið vórðin spard fyri miljónatap.

Tað visir seg, at hvørja ferð landsstýrið og ríkisstýrið leggja ráð saman, so ber til at koma til úrslit, ið eru av ovurstórum týðningi fyri Føroyar.

Hetta her umrødda mál er eitt talandi dóm, hvussu ómetiliga hollur ríkisfelagsskapurin á allan hátt royndist okkum.

AVSANNAN

Við tað, at Útvarp Føroya nýggj ársaftan segði frá, at eg sum formaður Føroya Arbeidarafelags skuldi vera við í útsendingini »Vit lita aftur um baki«, vil eg hervið siga lurtarum frá, at hetta er ikki rétt, tí eg havi ónga áheitan fingið frá útvarpinum um at vera við í hesi útsending hetta kvøldi.

Tvøroyri, 5. janúar 1968.

Gunnar Petersen.

* * *

T. B. OG VATNIÐ

Á miðnætt 5.1. 1968

Nú er málið »tómte«. Á miðnætt eru tað samfullir fimtan tímar síðan vatnið hvarv her uppi í Svangá, ella »Vandløse«, sum tað eisini verður rópt. Áður fekk ein savnað upp í nakrar spennir dagliga. Fylgjurnar av hesum átti at verid einum og hvørjum býráðslimi greiðar og havnameistararum eisini. Eitt er tað, at tú kanst bræða tær kava til ein vatnsopa, men hvussu við personliga reinforinum? Skalt tú verða noyðdur at vátka tær í kavunum fyri at gerast nokurlunda reinur. Kann vera, at hetta er loysn in fyri vaksni fólk, men hetta er morð fyri nýføðingar. Ótaldrar ferðir er tað gjørt vart við hesi víður-skipti bæði á ein og annan hátt. Eitt tað seinasta var amoniakkeimur in av óvaskaðum blæðum úr »TB« — eisini kallað Tórshavnar býráð, ið fór kring allan heimin. Tað átti at verid skomm — og tað úr einum av regnmiklastu okkum á jörðini. Fólkliga, við varni, eitt sindur harðligari, ófólkliga — skandalukent, olli frábrigdi av bonum, heitanum og hóttaðum hava verið royndar til fánýtis. Í samrøðu við havnameistarar so sigur hann, at tað sum borgarnir uppi í Svangá gjalda í skatti munar einki aftur í móti tí, ið russar gjalda fyri sítt vatn.

Í samrøðu við nýggja formannin í teknisku nevnd so sigur hesin, at vatnmytslan er vaksin frá 127 tons-um til 270 tons um tíman síðan kavin legðist, og at tað er stórt vatntrót í fleiri býarportum í Havnini — men uttan mun til hetta, so

ljóðar seinasta »bulletin« frá havna skrivstovuni nú á miðnætt, at tað verður eingin steður í vatnsløni til russar komandi 24 tímar.

John Smith.

P. S. Frágreiðingin, ið tekniska nevndin kom seinast við, um at tað ikki er nakar hæddarmunur imillum íbúðirnar uppi í Svanga og brunnin í Havnadali, so skal upplýst, (Matrikulstovan) at hesin munur er 140 - 95 = 45 metrar svarandi til 4,5 atm. trýst. Hvat við at kanna ektor, virkningin.

* * *

FÓLKATINGSVALIÐ 23. JAN.

Hetta fólkatingsval kom í úrtíð. Hvi so var ger tað sama nú og skilji umrøðast her. Av tí at Tjóðveldið av prinsíp hevur ikki stillað upp, fari eg at venda mær til teir tjóðveldisveljarar sum eru sosialistiskt hugaðir. Eg kenni nógvur tjóðveldis veljarar sum eru alt annað enn borgarligir. Hesir eru ívareyst illa negdir við borgarliga »frágreið« sum tjóðveldinum royndist so illa. Eg vóni henda frágreiðing fer ið hvussu er arbeiðs- og fiskimenn í tjóðveldinum at hugsa.

Vit, eins væl og tjóðveldið eiga okkara størsta stuðul hjá øllum teim túsduntals arbeiðs- og fiskimönnum kring landið, verið hetta tí ein heilsan til teir.

Tjóðveldisveljarar! Í fyra ár styðjaðu tykkara fremstu menn fólkaflokkslandsstýrið. Hvussu var úrslitið? Hvussu var takkarlónin tit fingi afturfyri? Tykkara fremsti og besti maður varð varpaður av tingi av fólkaflokkinum.

Aftaná hetta skálkabragd duga tit ivaleyst at siggja, at har er ikki tykkara blivandi stað. Nokur ár frammanundan var sami — tykkara maður — tveitur í Tinganes »skeivu« megine. Hvojrir soutu tú og sólaðu sær rottu megin. Júst teir, sum í dag bjóða seg fram sum fólkatingsvalevni ímóti okkum. Hvi sat hesin maður her tá? Hann sat har fyri hin feroyska fiskimannin.

Rakárin frá 1950 og fram til 1958 soutu sum kunnugt fólkaflokksmenn úti í Tinganesi. Hesi ár eru enn dýpur minni í mongum fiskimannaheimi. Tey árin leiðu fiski menn í túsduntali í fremmand

Víðari rættindi ...

(Framhald frá 1. síðu)

6 nýggjar havnir vórðu opnaðar fyri feroyskum fiskimönnum og við teimum eitt nógv víðari og rúmari veiðioki til havs. Sumleiðis varð ikki so lítið vunnað á øðrum okkum, og eisini hetta er komið væl við og hevur roynt feroingum væl.

Men hetta var ikki nógv mikið. Meira kundi tó ikki vinnast á hesum sinni. Allir samráðingarmennir vóru kortini á einum máli um, at hetta var eitt sera gott úrslit — nógv betur enn ventað. Nú var bara at leggja alla orku í at vinna meira. Hitt fyrsta framlopið var gjørt — og eisini hitt størsta, ið nakrantíð er hent í Grønlandsmálinum, sum altíð hevur verið meir og minni eitt stríðsmál, sum eisini rimuligt er, tá húsagð verður um hin alstóra týðningin, hetta hevur havt fyri feroyska fiskivinnu.

Undir sjálfstýrisslandsstýrinum fór Hákon Djurhuus, lögmaður við sendinevnd at samráðast við grønlendingar.

Men á hesum sinni bar einki til.

lond fyr at halda neyðini frá gáttini. Púrt einki hendi hesa longu tíð. Hesin neyðarstandur hevði møguleika staðið við leingi, hevði ikki tað soguleiga umskiftið komi í 1958 tá okkara partamaður Petur Mohr Dam gjordist lögmaður í tokum tíma, júst fyri 10 árum síðan. Tá loysnaði av álvara, tá kom ferð á skipabygging, vegabygging og vinnulív blómadi, stutt sagt tað elvdist framstíg á øllum okkum. Tað var satt bragd at fáa sýft borgarliga deydsglarastýrið av pallinum, sum tá hevði sitið og sovi í heili 8 ár.

Sosialistiska hugsanin í báðum flokkum er neyvan stórur munur á. Álikavæl ræður mest um praktískt samarbeiði í tí dagliga, soleiðis at ongur atkvøði í sosialistisku fylkingini fara til spillis, hinum til fyrimun. At tveir sosialistisk vendir flokkar skulu roya hvør annan so fjáðrarokki stendur til skýggja er burtur av allari leið. Tað kemur einans borgarliga afturhaldin til góðar. Og hetta styggir óivað ein part av veljarum burtur.

Eg vil tí heita á teir í Unga Tjóðveldinum og Sosialistiskt Ungmannafelag, takið tykkum um reiggi og royndir semju og samvinnu. Tit eru ungir og fúsir, óbúndnir av gomlum kegla. Tit høvdu einaferð í vetur ein áhuga-verdan fund saman, halti áfram við tí. Um 3 ár er aftur lógtingsval. Skál nakað gott spyrjast burtur úr so er tíð at byrja nú. Gomul fólk her plaga at leggja stóranum hesi orð í munni. »Føð tú meg í ár, eg skal foga teg næsta ár.«

Soleiðis gekkst tykkum í borgarliga samgonguni, sum royndist tykkum kaldur kossur. At onkur flokkur er ræddur fyri sosialistiskari fylking er eyðsæð, teir hava við líva høgt uppá spjaðing í langa tíð. Verið hetta tí ein heilsan og áheitan á allar sosialistiskar vendar tjóðveldismenn sum kvinnur — rætti okkum bróðurhond og tit verða ikki svikin, veljið hin 23. janúar sosialistiskt. Tað eru einastu hygeju ríð skulu vit saman basa borgarliga orminum.

Ólavur Nólø.

Sendinevndin kom aftur sum av torvheiðum. Har varð ikki vunnið so mikið sum hitt svartu undir naðlinum. Eitt óheppiligt úrslit. Vit komu at standa í stað — í somu støðu eitt alt ov langt áramál framyvir. Her royndist sjálfstýrisslandsstýrið okkum so illa sum hugast kann!

Nú leikar aftur á hjá okkum, og nýggjar samráðingar skulu skjótt fara fram við grønlendingar.

Tað nyttar sjálvandi lítið at senda menn til samráðing, sum hava í kvittan at kvetta ríkisfelagsskapin við danir, og harvið skerja okkara rættindi í Grønlandi, so vit vera at meta javnt við allar aðrar útlendingar. Tað verður missur við lit.

Vit koma stórliga til afturs viðvíkjandi okkara veiðu- og vinnulíkindum.

Okkara fiskimenn og fiskivinna fær ein meinan sting, ið verður at vinna á, tí tað, vit missa í Grønlandi verður sanniliga ikki lætt at vinna aftur á øðrum okkum.

Tí má øll orka leggjast í at forða teimum flokkum, ið seta loysingina ella fullveldi fram um velferð fiskimanna og harvið feroyska samfelagið sum heild.

Nógv meira enn helmingurin av okkara fiskiveiðu kemur undan Grønlandi og ikki so lítill partur verður veiddur frá landi av — av útróðramönnum, ið hava fingið heilt væl burtur úr, teir mánadarmar, teir hava verið har yviri. Tað er sjálvandi meiningsleyst at

forkoma nokrum ið vit hava vunnið og eiga, og uppfatur meiningleysari, tá vit hava allar góðar grundir at vóna, at vit kunnu vinna meira aftrat. Vinna víðari rættindi, vinna stórra seldir, vinna betri líkindi at veiða meira og harvið betri líkindi til stórra veiðu hjá teimum, ið leita tann vegin.

Ein skerjingarpolitikkur her vil verða at kennast í mongum heimi í Føroyum, tí ræður um miðvíst at stríðast móti teimum, ið vilja ganga ímóti lívsfrælsipoliðkinum!

FYLKIST VIÐ JAVNAÐARFLOKKINUM TIL STRÍÐ FYRI VÍÐARI OG RÚMARI BÚ-, VIRKIS- OG VEIÐRÆTTINDUM Í GRØNLANDI.

FYLKIST VIÐ JAVNAÐARFLOKKINUM TIL STRÍÐ FYRI HITT RÚMSTA LÍVSFRÆLSIÐ!

Rímismiðjan

POLITISK FRIGGING

Fólkaflokkurin er óferur friggjari í politikki, men til vanlagu fyri hinir flokkarnar eru teir altíð nokur prosent minni aftaná leysagiftir við fólkaflokkin.

Eingin í politikkni eins væl og Hákon dugir til aðrar væl at friggja, so í teimum vaknar hugur við fina fólkaflokkin, at knýta ástarband, hóast brúðarhúsið ert bygt á bleytan sand. Hygg, hvat rú er við sjálfstýrissflokkum hent: síðsta leysagifta kostaði hvørjum teirra nokur fá prosent!

70 ár

(Framhald frá 1. síðu)

gerast framburður so tað munti, og gerast lívligt fyri tann minna mannin, var hin sosialistiska leiðin hin einasta gongda. Hann var tí sjálvsagt at finna ímillum teir, sum hin 4. janúar 1936 stovnaðu Norðoya javnaðarfelag. Hann hevur verið limur í hesum felag síðan, í samfull 32 ár. Her sum í tí dagliga arbeiðnum vóru tokini mangan tung men hann gavst ikki á honum, tá hardast leikaði á.

Niels ber sín aldur væl. Hann er vinsamur og prátingarsamur maður. Kemur tú á tal við Niels rennur tær neyvan í huga at hann hevur 70 ár á baki. Tað verða mong ið heilsa tær nú á føðingardegnum. Vit takka tær goði vinur fyri títt stríð. Serliga vit yngnu, ið nú troyta Norðhavsins mið, takka fyri tað tú herti okkum. Verð at enda heilsaður við hesum orðini av H. A. Djurhuusi skaldi sála:

Tit sum við ár í hendi so mangan óndardag á hesum ströndum lendi við hógv og góðum lag tit veiddu fiski av grunni og slitu hungursband, fyri hvønn plink tit funnu, tit bygdu hetta land. Hjartaliga tillukku Niels.

Fleiri vínir.

Noregs-nýtt

v/ Fridtjof Dieson

Kirkju- og kenslumála-ráðharrin Kjeil Bondevik

er í harðveðri í lotuni. Hann er ein av teimum, ið ikki heldur av tí nýggja skúlanum, Forsoksgymnasiet, sum hevur fingið heilhartaða undirtøku, bæði av lærarum og næmingum. Tað er til lítlan sóma fyri skúlan, at kenslumálaráðharrin visir sína andstöðu so gjølla, og leggur málið fyri stórtíngið á so lógan hátt og útan um allan parla mentariskan sið. Ráðharrin hevur ráðfært seg við fólk uttanfrá í staðin fyri at tala við skúlafólk.

Oslo kommuna hevur tryggjað driftini av skúlanum til summars. Hetta er eitt av teimum mongu málunum, ráðharrin fær steigjað. Hann fýsir dust upp um mál, sum vit helst vildu sæð sjónligari í okkara mentanarpoliðki. Tað hevja seg mangar roddir, ið vilja hava ráðharran frásettan.

FELAGSMARKNAÐURIN

Aftaná samráðingarnar millum uttanríkisráðharrarnar í Bryssel er tað óvist við limaskapi Noregs í Felagsmarknaðinum. Frankariki er einsamt ímóti hinum 5 limalöndunum; men tað hjálpir so lítið, tá viðtøkan um slíkan limaskap skal vera einmælt.

SÓLSKINSOGA

Ein maður í Alvdal hevði keypt ljúsaðlar á navninum á ketti síni og »Grá-pus« vann: tinborð, tevgna, pos'alins'ell, paraply, dúk, ost og kaffi!